

اداره نخانه

(ده افغانان کابل)

سر دبیر

سید محمد قاسم

همه امور تحریریه بنام

اداره فرستاده شود

اداره در انتشار و اصلاح مقالات

وارده مختار است

هر هفته یکبار نشر میشود

او راقبکه درج نشود اعاده نمیشود

درین جریده از هرگونه علوم و وقایع سیاسی
و منافع دولتی و فوائد ملی بحث میشود

قیمت سالیانه

ازوزرا و اعیان دولت بقدر

معارف دوستی شان

برای مکاتب ملی و کتب خانهای ملی

و معاونین و وقایع نگاران (فخری)

رایگان

از عموم خریداران در داخله

(۱۲) روپیه کابلی در خارجه

نیم پوند انگلیسی با محصول پوسا

از طلاب و محصلین نصف قیمت

ششماهه

داخله خارجه

(۸) روپیه (۷) شلنگ

امان افغان

۷ ۳ ۳ ۶

از ابنای وطن هر که اهل دیده شد بدون خواهش

جریده برایش فرستاده میشود

قیمت يك شماره يك عباسی

تاریخ شمسی ۲۲ عقرب ۱۳۰۴ هجری

(شنبه)

تاریخ قمری (۲۶) ربیع الثانی (۱۳۴۴) هجری

(در اطراف کنفرانس لوکارنو)

۱

به (۱۶) اکتوبر (۱۹۲۵) مطابق (۲۲) میزان (۱۳۰۴)
 يك واقعه بزرگ در عالم سیاست اروپا پیش آمد که فوق العاده
 دارای اهمیت است ، یعنی به تاریخ مذکور دول المان ، فرانسه
 ایتالی ، بلژیک و برطانیه در « لوکارنو » یا (لوسرن) واقع
 سویس (یا : سوئیزرلند) يك قرارداد (یا : معاهده ، عهد ،
 میثاق ، پروتوقول ، موافقتنامه) بین المللی در خصوص مصونیت (یا :
 سلامت سلام ، امنیت ، امان ، ضمانت ، ضمان) سرحدات المان
 بادل مجاوره آن از طرف غرب و شرق ، یا بعبارت دیگر راجع به
 امنیت اروپا ، متعاهد گردیدند ، پنج معاهده اساسی و فرعی
 و اسناد متمم میان دو دولت و سه دولت و پنج دولت از دول
 مذکوره و پولونی و چکوسلوواکیا نوشته و باحروف اولی
 امضا گردید . و امضاء نهائی آن در ماه دسمبر در لندن خواهد شد .
 کنفرانس لوکارنو از کنفرانسهای بزرگ تاریخی بشمار
 میرود ، چون که در این کنفرانس عقده مشکله امنیت اروپا پس
 از شش سال مساعی جدید و اجتماعات کثیره و پیشنهادات متنوعه
 و مجاوز مختلفه وزرا و سیاستیون بزرگ اروپا حل گردید ، در روز
 اختتام کنفرانس که وزرای خارجه دول دعوت شده از مجلس
 برخاستند منظره عجیبی تشکیل یافته بود و هر يك از نماینده های
 دول اظهار مسرت و کامیابی می نمود حتی بعضی از نهایت خوشی

قیافه خود را تبدیل داده بودند . دول به نمایندگی های خود
 تلگرامات تبریک فرستادند . مسیونلوه به مسیو بریان از
 حکومت فرانسه تلفراف تهانی داده گفت این روز از روزهای
 بسیار مهم تاریخی شمرده می شود . داکتر بنش اظهار داشت
 « معاهده ورمانی بالاخر زنده و معمول به گردید » به شب آن
 روز که معاهده ها تمام شد در لوکارنو جشن گرفتند و تمام شهر
 را با لوان تزئینات فاخره مزین نموده چراغان کردند و لفظ (امن)
 باخط درشت برقی بر دیر مشهور (سیده الساسو) که بر سر کوه
 واقع است نوشته شده منظر بدیعی نشان میداد . و قتیکه نماینده
 های دول از لوکارنو به بلاد خود مراجعت نمودند استقبالات
 عظیم و پذیرائیها باشان دیدند .

این کنفرانس در (۵) اکتوبر مطابق (۱۱) میزان در
 لوکارنو انعقاد یافت اعضاء کنفرانس وزرای خارجه برطانیه ،
 فرانسه المان ، بلژیک ، پولونی ، چکوسلوواکیا ، ایتالی
 بودند ، در آخر خود موسولینی هم حاضر شده بود . ریاست
 کنفرانس به چمبرلین وزیر خارجه برطانیه تعلق داشت . چون
 که این کنفرانس يك کنفرانس بسیار مهم تاریخی است و اثرات
 آن به تمام دنیا رسینی و در سیاست اروپا حتی در اوضاع
 شرق هم تغییرات کلیه پیدا کردند است ، مطالعات خود را
 در خصوص این کنفرانس که موضوع آن بعد از ختم جنگ پیدا
 شده و با طرحهای مشوع و پیشنهادات قسما قسم تا اینوقت
 مطرح بحث گردیده و نامهای جداگانه بران گذارده شده
 است برای استحضار قارئین محترم در ذیل می نویسیم :

ولایات رود (زن) از هفتصد و چند سال باین طرف میان دولت فرانسه و المان باعث جنگ وجدال و تنازع و قتال بوده عداوت میرانی متین را تولید نموده است . در این جنگ عمومی که المان مغلوب گردید و نمایندگی های متفقین در پاریس در سنه (۱۹۱۹) برای مفاوضه در خصوص شرائط صلح جمع آمدند . نماینده های فرانسه تقاضا نمودند که بابتی معاهدات مسالمت و صلح دارای چنان مواد عسکری و سیاسی باشند که بتوانند از تجاوز المان بفرانسه برای اخذ انتقام از او . کفیل بشوند و آینه فرانسه را ازین رهگذر تامین نمایند . بعضی در اینخصوص چنین پیشنهاد نمودند که المان از ساحل طرف چپ (زن) اخراج و ساحل طرف یمن ، آن تحت احتلال آورده شود تا باینصورت رود (زن) حکم یک حد فاصل طبیعی را بین حدود مملکتین پیدا کند . یک عده چنین پیشنهاد نمودند که لاقبل کنار طرف چپ (زن) تا یک مدت دراز اشغال و تدابیر لازمه برای خلع سلاح کنسارای یمن و ایسر اتخاذ بشود . پس از مفاوضات طولیه که بین مسترولسن رئیس جمهور امریکا و مستر لایند جارج رئیس الوزرای انگلیس و موسیو گلانسور رئیس الوزرای فرانسه (در ایام مذکوره) درین مسئله بعمل آمد ، هر سه رکن بزرگ سیاست در (۱۴ مارچ سنه (۱۹۱۹) بر عقد یک « ضمانت ثلاثی » میان فرانسه و انگلستان و امریکا اتفاق نمودند . غایب ازین ضمانت ثلاثی این بود که انگلستان و امریکا کفیل بشوند برای فرانسه که در صورت تجاوز المان بفرانسه آن دو دولت از فرانسه همراهی کنند . در (۲۸ جون (۱۹۱۹) این پیشنهاد را رئیس ولسن و لایند جارج و گلانسو امضا نمودند و در مقابل این ضمانت ، فرانسه از بسیار مطالب مخصوصه خود راجع به اتخاذ تدابیر عسکریه برکناره های (زن) تنزل نمود . لاکن این اتفاقی بمحل اجرا گذارده نشد زیرا امریکا از ایرام (امضای نهائی) آن خود را پس کشید .

در موقعیکه مسیور بیان (وزیر خارجه کنونی فرانسه) در سنه (۱۹۲۱) وزارت فرانسه را تشکیل داد ، با مستر لایند جارج « رئیس الوزرای آن وقت انگلستان » در طرح یک ضمانت جدید هم فکری شده داخل مفاوضات گردید . در ماه دسمبر (۱۹۲۱) که مستر لایند جارج در کنفرانس « کان » تصفیه مسائل متوجهه براجعه به مسئله تاوان المان و اتفاق با موسیو بریان در انعقاد یک سیاست مشترک با روسیه را تصمصیم گرفت ، مفاوضات ضمانت جدید صورت جدیدی پیدا کرد . چنانچه لایند جارج از مسیور بیان خواهش نمود که ترتیب بدهد صورت یک ضمانت جدیدی را

باین اساس که انگلستان تا (۱۰) سال برای فرانسه متعهد میشود از طرف تجاوز المان و اگر در بین این ده سال المان بفرانسه تجاوز نمود انگلستان فرانسه را مساعدت می نماید . اما مقامات مسئول پاریس این خواهش لایند جارج را بشطر خوب تلقی نکردند و احزاب معارض که رئیس آنان موسیو پوانکاره بود بروسو بریان حمله های شدیدی نمودند و او را باستغفا مجبور ساختند . این مساعی لایند جارج و بریان در باب عهد ضمانت بقرار فوق هدر رفت .

بعد از آن که موسیو پوانکاره وزارت جدید را تشکیل نمود . مستر لایند جارج رغبت خود را به او در خصوص استقرار مفاوضات دائر به معاهده ضمانت اظهار داشت . موسیو پوانکاره لایحه مبسوط و طولی در این خصوص نوشت و مطالب جدیدی هم از طرف فرانسه نسبت به سابق بر آن اضافه نمود . ماحصل خواهش پوانکاره این بود که همان میثاق ضمانت که لایند جارج در کنفرانس (کان) طرح نموده بود درست است ولی مدن آن دراز کرده شود بعلاوه شامل اتفاق عسکری میان انگلستان و فرانسه هم باشد . موسیو پوانکاره در این مفاوضات خود بلا لایند جارج موفق نگردید و همانا علی الاغلب همین امر باعث شد بر لایند جارج که فکر کند برای طرح یک معاهده امنیت که شامل تمام اروپا باشد . این بود که چون لایند جارج در (۱۹۲۲) به کنفرانس (ژنو) آمد ، پیشنهاد یک معاهده جدیدی به نام معاهده (عدم تجاوز) را که شامل کل دول اروپا باشد ، با خود آورد . این پیشنهاد مرکب از دو ماده و مفادش این بود که هر دولت متعهد می شود که بر حدود هیچ یک از دول دیگر تجاوز ننماید . اما معارضه پوانکاره بلا لایند جارج در اینخصوص به قطع مفاوضات میان فرانسه و انگلستان از (۵) جولئی (۱۹۲۷) در باب مسئله امنیت ، باعث گردید بعد از مدتی باز دولت برطانیه اظهار خواهش خود را در باب معاهده امنیت نموده مساعی جدیدی برای بحث در اینموضوع و نیز مسئله تعویضات المان بدل نمود ، اما موسیو پوانکاره از قبول آن بوجه ارتباط دادن لایند جارج هر دو مسئله را بایکدیگر ، انکار کرد . بعد ازین مسئله اشغال فرانسه رور را ، درین آمد و در صعوبت توافق نظر به فرانسه و برطانیه افزود و مفاوضات بین دولین در تمام سال (۱۹۲۳) قطع گردید (ناتمام)

* انالله و انا الیه راجعون *

(وفات جناب لوی ناب صاحب)

جناب معظم خوشسدل خان معروف به « لوی ناب » والد بزرگوار حضرت عالی آقای علی احمدخان والی کابل که یکی از رجال مشهور قدیم و اشخاص بزرگ نامدار ملت و دولت علیه افغانستانی بودند . شب شنبه ۱۰ عقرب داعی اجل را لیکت گفته ازین سرای فانی به عالم جاوداتی رخصت سفر بستند انالله و انا الیه راجعون !

روز شنبه نعش جناب مرحوم با حضور حضرت عالی آقای محمد ولیخان وزیر حریه و وکیل اعلیحضرت و سائر وزرا و اعظم ملکی و نظامی و کلیه مامورین و بزرگان شهر که جمعیت عظیمی را تشکیل داده بودند . از منزل شان با کمال احترام و تجلیل به مسجد جامع عیدگاه برده شد . بعد از خواندن نماز جنازه با همان ترتیب نعش شان به زیارتگاه معروف (جابر انصار) برده و دفن شد .

در سه روز رسم فاتحه گیری شان از طرف حضرت عالی والی صاحب کابل بعمل آمد . تمام مامورین و اشخاص روشناس شهر و نواحی شهر حتی عامه مردم از هر فرقه و هر مذهب برای فاتحه دادن دسته دسته علی التوالی می آمدند و حافظان خوش الحان قرائت فرقان حمید مینمودند .

جناب لوی ناب صاحب از رجال بزرگ تاریخی افغانستان بودند . از عصر اعلیحضرت امیر شیرعلی خان مرحوم که اول دوره جوانی شان بود متصدی حکمرانی ها و نایب الحکومه گی ها و کارهای بزرگ شده اند . چون سردار محمد ایوب خان فرار نمود جناب مشارالیه نیز با تعلقات خویش فرار گردیده بالاخر به هند آمدند و مدتی در آنجا گذرانیدند . پس از گذرانیدن مدت زیاده در هند و ایل به وطن مراجعت کردند . در عصر اعلیحضرت شهید سمت نایب الحکومه گی کابل را و چندی نایب الحکومه گی قندهار را تا اوائل عصر اعلیحضرت غازی داشتند .

جناب مرحوم عمر را با کمال عزت و احترام و اشغال کارهای مهم دولت گذرانیدند از روی قیافه عمر شان بین هفتاد و هشتاد بود . جناب علیاحضرت صاحبه والده ماجده اعلیحضرت غازی مشیره مرحوم . و جناب والی صاحب خلف ارشد با نام واقفخار او شان است .

رفتن همه اشخاص بزرگ نامدار و تجربه کار باعث تاسف عموم مردم است . ما برای جناب مرحوم دعای مغفرت و برای حضرت عالیه علیاحضرت صاحبه و حضرت عالی والی صاحب سبر جمیل و اجر جزیل از بارگاه ایزد جلیل نیاز مینمایم .

معارف پروریه های اعلیحضرت

(معارف پرور در قندهار)

پس از تقش و غور و ملاحظه که ع . ص علی محمدخان معین وزارت معارف و جناب احمد عزت افندی مفتشین معارف در امور مکاتب نموده بودند .

روز سه شنبه ۲۷ میزان ساعت ۲ بعد از ظهر اعلیحضرت معارف پرور اولاً بمکتب تجار در حالیکه همان وقت طلبه در خانه نماز قرار نصایبیکه دارند صفوف بسته برای ادای صلوة و شنیدن بیانات دینی . اخلاقیه و غیره مقالات سود مند نشسته بودند تشریف فرما گردیدند .

ص . آقای صالح محمدخان مدیر معارف قندهار بحضور ملو کانه عرض نمود که همه روز های سه شنبه بعد از صلوة ظهر از طرف معلمین برای عموم طلبه بیانات مفیده اخلاقیه دینی بیان و مقالات نافعہ قرائت شده مرخص میشوند . اعلیحضرت همایونی فرمودند : « من همین صورت را هم معاینه مینمایم . بعد طلبه بجماعت های خود رفته از مضامین درسی شان چیزی میپرسم »

بعد از ادای فریضه یک طالب العلم خورد سال یک سوره مختصر قرآن حمید را بیک لحن شیرین و لهجه نمکین قرائت و دیگری ترجمه و تشریح شان نزول آنرا بیان و دعای ختم نماز را نمودند پس سر معلم مکتب مذکور بر حاسته تفسیر و تشریح حدیث شریف (من لم یرحم صغیراً ولم یوقر کبیراً فلیس منا) را به بسیار وضاحت و صورت عام فهم . که اطفال ازان مستفید و مستقیض شده در نکات آن فهم کنند بیان نمود . اعلیحضرت همایونی ایستاده کاملاً سمع و معاینه فرمودند .

پس اطفال مکتب جماعه بجماعه باصول درست برخاسته داخل خانهای تعلیم خود شدند . درین هنگام اعلیحضرت غازی مدیر معارف و معلمین را مخاطب فرموده گفتند « من امروز برای معاینه و امتحان تان آمده می خواهم نواقص شمارا بر طرف سازم . بعد از آن اعلیحضرت بمعیت معین صاحب و مدیر معارف بجماعه ابتدائیه پنجم تشریف برده سوالاتی را که در کتابچه یادداشت خود تحریر و با خود داشتند . از دینیات . فارسی . تاریخ . حساب . جغرافیه . حسن خط . املا و همه مضامین درسی از طلبه متفرق که خود اعلیحضرت بالذات انتخاب میفرمودند عبارت کتاب فارسی را جدا و معنی آنرا بافغانی جدا

میرسیدند. طلبه یازبانی یا بر تخته حل سوالات را مینمودند و برای آنکه قوه فکریه و خواستدگی طلبه را معلوم کنند، فرامین و اعلانها و نوشته هائیکه نزد جناب میرزا محمد ایوبخان سر منشی حضور اعلیحضرت بود بطلبه داده و اوشان میخواندند، و معنی آن را از اوشان می پرسیدند. جریده طلوع افغان را نیز بطلبه داده و آنها خوب و روان قرائت کردند - اعلیحضرت غازی از شفقت پدرانه که دارند از طرز خواندن، و اظهار جوابات طلبه خشنود گشته از جبین شاهانه شان علامات بشاشت و خرمی ظاهر میشد.

تاساعت ۵ عصر روز مذکور در هانجا تشریف داشته صنف پنجم و چهارم را ملاحظه و امتحان نمودند - و فرمودند برای معاینه صنف باقیمانده و دومکتب دیگر فردا می آیم چون از امتحان طلبه فراغت یافتند در سخن مکتب ایستاده مدیر معارف را خطاب فرمودند که من امروز در باب معارف و خوبی و بدی شما چیزی نمیگویم. بطور یاد داشت تان میگویم که معارف قدهار را ترقی میدهم. و از آمدن امروزه ام خوش شدم اطفال مکتب خوب بودند. مولوی عبدالواسع آخوند زاده را که قریب شما و در کابل توقیف است برای شما بخشیده و رها ساختم.

مدیر معارف قدمبوسی نموده تشکریکه توانست ادا ساخت اعلیحضرت هایونی مکرر فرمودند من مکاتب قدهار را تا یک لک و چند هزار روپیه منظوری میدهم و خیال دارم یک جوی اعلی را از امکانه سرکاری در ارگت برای مکتب بدهم که طلبه هر سه مکتب یکجا باشند تا بموجب اتفاق شان گردد مکتب تجار مکتب فارسی زبانها و مکتب اهل هند چه معنی دارد؟ باید همه یکجا باشد که فرق درین افغان و فارسی زبان نیست!!! ساعت ۵ بعد از ظهر از مکتب تجار تشریف بردند.

فردای آن روز چهارشنبه ۲۸ ساعت ۱۰ و نیم باز مکتب تجار تشریف آورده جماعت باقیمانده را قرار تفصیل دیروزه معاینه و از اطفال صورت عملی تخیم را پرسیده اند و بزرگ شاکر خورد سال را بلب جوی (که در سخن مکتب جاری میباشد) برده عملاً وضوی او را علم آوری نموده ساعت یازده و بیست و پنج فارغ شده تشریف بردند.

ساعت ۲ بمکتب اتحاد تشریف فرما گردیدم. نماز ظهر را در هانجا باطله مکتب ادا نموده باز صنف نصف قراریکه در

فوق ذکر یافت از طلبه سوالات نموده جواب کافی می شنیدند طلبه مکتب اتحاد در مضمون فارسی و حسن خط بهتر بودند. اعلیحضرت هایونی از معاینه آن خیلی اظهار خورسندی نموده، بخانه قرائت قرآن مجید، که در یک خانه بلند گلان مرتبه دار طلبه نشسته و میزهای قرآن خوانی پیش روی شان میباشند رفتند، یک طالب العلم به هدایت معلم قرائت یک آیه شریفه را خوانده باقی همه بیک آواز آیه کریمه موصوفه را بصدا های معصومانه خود قرائت نموده زنگ زدای قلوب سامعین میگردیدند.

اعلیحضرت از استماع آن خیلی متأثر گردیده چند دقیقه در زینه خانه قرائت توقف کرده سمع تلاوت قرآن کریم را مینمودند بعد از معلم قرائت طرز تعلیم را پرسیدند جواب درست شنیده خوشنود شدند.

بعد ها فرمودند که باید اطفال افغان و فارسی زبان در یک مکتب یکجا شوند تا بموجب جمعیت و اتفاق شان گردد و در باب اتحاد شیعه و سنی بیانات بس مفید خیلی موثری فرمودند که تفرقه از همین الفاظ تولید میشود، ورنه همه مسلمانان بسلسله الذهب که طبعه بسته حکم یک وجود دارند. خدای ما یک و رسول ما یک، قرآن و قبله ما یک، پس شیعه و سنی چه معنی دارد. همه مسلمانان چون در یک دولت و یک شهر باشند حکم یک وجود دارند و هم باید یکجا باشند.

پس از ایراد بیانات موثره که قلم عجز رقم ما از تحریر آن قاصر است از مکتب مذکور ساعت ۳ بمکتب نمود تشریف فرما گردیدند.

در آنجا هر جماعه را از نظر گذرانیده امتحان گرفتند، و نیز فرمودند در ساعتیکه مسلمانان دینیات و قرآن شریف میخوانند پسران هندو باید کتابهای مذهبی خود را خوانده باشند لاکن بر قلت تعداد طلبه آن بسیار افسوس کردند. ساعت چهار و نیم فارغ شده تشریف بردند.

روز یکشنبه ۳ عقرب عموم طلبه غیر حاضر را که مدتی از مکتب خود غیر حاضر شده بودند، بایداران و اولیای شان بمصوب مبارک طلب فرموده ساعت یازده و نیم در برج ارگت بمصوب ملوکاه مشرف شدند.

اعلیحضرت هایونی، ترجمانی ع. ج. ا. ع. عبدالعزیز خان وزیر داخله، همه را به مضمون ذیل مخاطب فرمودند :-

ماحصل بیان اعلیحضرت غازی

دلم نمیخواهد که بانها بزبان خود تان حرف بزنم. زیرا شما بر اولادهای خود ظلم نموده آنها را از مکاتب غیر حاضر ساخته اید. من هر قدر در باب ترقی و بهبودی شما ملت تفکر نموده ام بدون راه علم دیگر راه نیافته ام پایه اول علم مکتب است. اگر اولاد تان در کوچه و بازار سگبانی و بابازی کنند چون شما از آنها عاقل ترید نمیگذارید که آنها اوقات خود را ضایع نموده بازی بیجا کنند طوعاً و کرهاً آنها را بطرف دکان یا کسب یا سبق میرید اما بخیال آنها میگذرد که پدر ما بر ماظلم کرد.

حکومت نسبت بشما دور اندیش بوده و آخر کار را دیده خیر شمارا ملاحظه نموده شمارا بکارهای خوب رهبر و از کار های بیجا منع میدارد. شما برای حکومت بمنزله همان اطفال خورد ناقص العقل میباشید آیا بر من اعتماد دارید یا نه؟ (همه اظهار داشتند که بلی اعلیحضرت پدر عمخوار روح پرور مان بوده معتمد و پادشاه لازم الاطاعه ما میباشد).

چون چنین است نیک بدانید که من بخیر شما بوده و شما را براه مستقیم مایل ساخته میخوامم با کمال شویید از علم باخبر شوید ترقی کنید. تا کی درین مغاک جهل بوده از علم بی خبر و از علم محروم باشید.

باز در باب مکاتب ابتدائی بزبان عام فهم بیانات بس مفیدی را فرموده بس از تصایح و بیانات خیر خواهانه خویش طلبه غیر حاضر را خطاب فرمودند :-

« اگر شما غیر حاضر نمی شدید شمارا نیز مانند اطفالیکه حاضر میشوند، بر سر و روی می بوسیدم خیال داشتم اولیای تانرا صد صد روپیه جرم کنم، مگر اکنون فی نفر غیر حاضر پنجروپیه جریمه بدهند و اگر آینده غیر حاضر شدید، البته سزای سخت خواهید یافت. و برای اطفالیکه غیر حاضر نشده بر تعلیمات خود حاضر میباشند چهل و چند هزار روپیه انعام بخشیدم، که برای شان داده شود، ساعت دوازده و نیم بجه طلبه را با اولیای شان از حضور خود رخصت نمودند. (طلوع افغان)

نقل فرمان دستخطی اعلیحضرت

منیاب وجه بخششی

مورخه ۴ عقرب ۱۳۰۴

ع. ج. محمد یعقوب خان شانغلی حضور!

برای معاینه و امتحان متعلمین مکاتب قدهار حضورم بالذات واری نموده در نتیجه امتحان متعلمین متحنین را کامیاب دیدم

کنون از حضور شاهانه ام مبلغ چهل و شش هزار روپیه پنجروپیه بعنوان بخشش جهت حاضرین طلاب مکاتب قدهار به تفریق آتی الذکر منظور کرده شد.

شمار اسم جماعت	تعداد حاضرین	انعام فی نفر	جمعه وجه انعام
۱	۲۶	۱۱۰	۲۹۹۰ روپیه
۳	۷۲	۱۱۰	۷۹۲۰ روپیه
۳	۱۱۱	۱۰۵	۱۱۶۵۵ روپیه
۴	۱۳۸	۹۰	۱۲۴۲۰ روپیه
۵	۱۴۹	۷۰	۱۰۴۳۰ روپیه
میزان کل			۴۹۲ =
			۶۹۰۵ =

وجه فوق الذکر را از بخششی حضور سپرد و ج محمد سرور خان نایب الحکومه قدهار کرده تا معزی الیه باتفاق مدیر معارف وجه بخششی طلاب مذکور را تسلیم خود شان بدارد شما بقرار فرمان هذا محسوب بدانید.

(محل امضای هایونی)

این بندل و دریا دلی و معارف پروری اعلیحضرت معارف پرور خود را که می بینم، تنها آتیه معارف قدهارنی بلکه یقین داریم آتیه قدهار من حیث المجموع بالتشریف آوری پدر عمخوار افغانیان درخشان است و هر قدر ضروریاتیکه اصلاح خواستی بود ا کمال می باید.

نه تنها ار باب بصیرت و وطن عزیز ما کنی بضرورت و حقیقت تحصیل علم و عرفان برده اند، بلکه عامه الناس هم این سرپرستی و معارف پروری اعلیحضرت جوان کارا گاه مارا تقدیر و تحسین نموده بزبان حال با ما همنا میباشند که :-

حضرت ایزد لایزال! این تاجدار جوانبخت غازی، و آبروی افغانیان را در حصول جمیع مقاصد مقدس معین گردد! و برای ما عاجزان توفیق اطاعت عنایت فرماید تادم آخرین خود را فدای امر و رضای مبارک شان بنماییم. (طلوع افغان)

فرمان اعلیحضرت معظم غازی

بنام اهالی شهر شهر

(از قدهار به کابل بدریمه طیاره افغانی)

در شماره گذشته احوال پرسی شاهانه را بآبادله تبریک و تهانی اهالی کابل و قدهار، و عراض اخلاص مندانه و کلاهی ملت و وکلای قدهار از ریاست شورا، و اهالی کابل بتوسط ریاست بلدیة کابل بمصوب اعلیحضرت تاجدار محبوب القلوب غازی خویش بدریمه طیاره

افغانی معروض داشته بودند مفضلاً در پیشگاه قارئین محترم تقدیم نموده ایم ! اینک فرمان مبارک جوابیه اعلیحضرت هاپوئی را بنام اهالی شهر کابل با ورقه جوابیه محتبانه صمیمانه اهالی قندهار ، بنام عموم وکلای ملت افغانستان و اهالی کابل که به تعداد کافی طبع شده و روز چارشنبه (٥) عقرب بتوسط طیاره که حامل پوسته بود بکابل رسیده جهت خوانندگان معظم مینگاریم :-
فرمان هاپوئی :- از قندهار الی کابل - بتوسط طیاره

چارشنبه (٥) عقرب ١٣٠٤

عزیزانم اهالی شهر کابل ! :- طیاره ، عریضه شما را که بدریغه ریاست بلدیہ ، خود در جوابیه احوال بررسی من از پہلوی اخلاص و صداقت نموده بودید ، برایم رسانید .
من این حسیات صداقت کارانه تان را که با قلب پراز محبت نسبت بمن دارید تقدیر کرده از شما خورسند هستم و برای همه شما سعادت و ترقیاتی که بدل آرزو دارم ، خواستگارم .
من الحمد لله صحت دارم و دیدم های شما را بوسیده این نامه را خاتمه میدهم .

(دستخط انجم فقط اعلیحضرت)

جوابیه وکلای و اهالی قندهار

بنام وکلای شورای دولت و اهالی شهر کابل

از قندهار الی کابل - بتوسط طیاره افغانی

وادران عزیزان وکلای ملت افغانستان و اهالی شهر کابل !
از تبریک و تهنیتی که نسبت باقامت باسعادت ذات مقدس اعلیحضرت غازی پادشاه ترقی خواہ ما افغانیان در قندهار بتوسط طیاره ارسال فرموده بودید اظهار امتنان و تشکر مینمایم .
حقیقتاً ما اهالی قندهار بسی بختیاریم که انوار عطوفت و معدلت ذات اشرف ملوکانه بر ما رهایی صادق شان بر تو افکنند .
بالذات در اصلاح حال و پژوهش احوال ما می پردازند .
و خیلی مباحث داریم که در دوره سلطنت خویش بعد از انتظامات امور مرکز / اولین اقدامیکه در تقویت ولایات مملکت شاهانه فرموده اند مرکز افغانه شهر قندهار است .

یقین بدانید ! این برادران تان در همدردی و معاضدت به تعالیات مملکت خودها با شما همدوش و هم آواز و در پیروی خیالات ترقیخواهانه معارف پرورانه اعلیحضرت پادشاه غمخوار محبوب القلوب خودها دمسازیم . و بعدا کردن جان و ایشار مال پرزای اولوالامر مقدس خود و مقاصد ترقی و تعالی ملت

افغان و محافظت ناموس و وطن مقدس مان در هر آن حاضر و آماده هستیم !
در خاتمه از در کاه خالق بیناز طول حیات و موفقیت اقدامات خیر خواهانه اینچنین پادشاه ترقیخواه مهربان خود را تا سالهای دراز نیاز داریم . و دست های شما برادران عزیز خود را صمیمانه میفشاریم .

(از طرف عموم وکلای و اهالی قندهار - چارشنبه ، عقرب ١٣٠٤)

سلسله تقیثش دوائر حکومتی

در قندهار

این تقیثش چنان قرار داده شده بود که اولاً هیئت مفتش بر طبق پروگرام کار روانی نموده جواب سوالات را بطوریکه بنظر شان بهم رسد حقانہ بدون کم و زیاد بنویسند و در آران تقایص و خرابی که بنظر شان آید تحریر کرده افکار و نظریات که نسبت بخوبی کار و بهبود امور داشته باشند نیز بمجسور خسروانہ در موقع احتتام کار خود بعرض برسانند ذات شہریاری بعد از تدقیق و ملاحظیات در اوراق و عرائض مفتشہ نظریات و عقیدات خصوصی شان را نسبت ہر شعبہ بطور یاد داشتن بیرون نویس کرده در موقع اتمام کار ہر شعبہ اعلیحضرت ہاپوئی ہم بالذات برای تحقیق کار روانی مفتشین در همان شعبہ و ماموریت بدون اینکه مامورین و متعلقین آن اسلامی یافتہ باشد و یا وقت رونق افزائی شان بدان ادارہ معین شدہ باشد بی خبرانہ باجندستی از اہل دربار خویش و حضرات مفتشین وارد میشوند - مدققانہ تمام اجراءات امور جزئی و کلی ہر ادارہ را با کمال دقت شخصاً ملاحظہ فرمودہ . صورت تقیثش را نامریان مزبورہ تطبیق و از کار روانی آنها طوریکہ لازم دانند تحقیق میفرمایند و تقاضاییکہ سہواً در اجراءات عارض شدہ باشد بمامورین حلی و برای آبیہ بدقت نمودن توضیحات میفرمایند و در بعض مواد از آنها بطوائف الادب استفسارات فرمودہ ہدایات و ارشادات لازمہ برای شان دادہ بعد از اتمام این تقیث خصوصی واپس مراجعت و نتیجہ کلی ہر ادارہ را کہ بصورت مجازات و مکافات و قسبہ و توجیہ لازم باشد بروز دربار عمومی موکول میفرمایند - بالجمہ دوائریکہ تا حال از تحت تقیثش خصوصی ذات جہانبانی تا بحین تحریر این سطور برآمدہ اند اجمالاً مینگاریم :-

(١) - طیبہ روز یکشنبہ (٢٥) میزان بساعت (١١) اعلیحضرت ہاپوئی بالذات جبہ معاینہ جای و اجراءات . و عملیات و اخذ نتیجہ تقیثی - کہ حضرتعالی جناب شام ولیخان یاور تائی حضور اعلیحضرت نمودہ بودند ، در شفاخانہ ملکی تشریف فرما گردیدہ . دواخانہ ، عملیات خانہ ، خستہ خانہ و مریضخانہ وغیرہ مقامات مربوطہ آن را ملاحظہ فرمودہ . از بذل لطف و مرحمتی کہ با ناتوانان و بینوایان دارند ! مریضان بستری را ہم عیادت فرمودہ و انتظام بعض نواقص شفاخانہ را از قبیل تزئین ملازمین و تبدیل جای آن بیک موضع خوب (با آنکہ موضع حالیہ شفاخانہ یک سرای بسیار وسیع و جای خوب بودہ) است (٩) دہ نفر مریضان را بمفرج دیدار و شربت دینار مداوا فرمودہ اند منجملہ ہشت نفر را سہ صد روپیہ کی و یکستقررا چار صد روپیہ پنجم روپیہ عطیہ عنایت کردند .

(این حکیم روحانی و فیلسوف جسمانی ملت افغان ! خدمتیکہ در مداوای روحانی . جسمانی ، اخلاقی ، ملت احراز نمودہ و زحماتیکہ در ترقی دولت افغانستان بروجود مسعود خود برداشتہ اند . قلم و زبان و احساسات ملت افغان از ادای شکر آن عاجز است ، خداوند عظیم الشان جل و علی شانہ بجزمت و عزت حبیب و رسول خویش اجر زحماتش را از بارگاہ فضل و مرحمت خود عطا فرماید . و ہمارہ بمقاصد مقدس کامیاب و موفق گرداند) آمین

(طلوع افغان)

(٢) - بماموریت خارجه کہ من حفیظ اللہ خان مدیر و میرزا عبدالرؤف خان سرکاتب وزارت خارجه تقیثش نمودہ بودند تشریف بردہ اجراءات شانرا ملاحظہ ، و نواقص شان را اصلاح و ہدایت فرمودند .

(٣) مدیریت معارف :- کہ ع من علی محمدخان معین وزارت جلیلیہ معارف و احد عزت افندی تقیثش آن موظف بودند سہ روز متواتر در مکاتب شہر تشریف فرما گردیدہ ، و طرز تعلیم شان را معاینہ ، و در ہر مضمون از متعلمین امتحان گرفتہ اند - متعلمین در امتحان خود بطوری کامیاب برآمدہ مورد توجہ و عنایت خسروانہ کشتند چنانچہ تقریر باجہل و ہفت ہزار روپیہ برای ہمہ شاگردان بطور عطیہ حکم کردہ و فرمودہ اند کہ در تعداد مکاتب و تکثیر شاگردان و ترقی نصاب و درجہ تعلیم افزودہ شود

(٤) - تجارت :- کہ جنابعالی غلام محمد خان سابق وزیر داخلہ و ع من محمد حیدر خان معین وزارت تجارت

تقتیثش شان مقرر بودند .

(٥) - مالیه :- کہ من میرزا محمد سرور خان مدیر عمومی محاسبہ مالیه و میرزا محمد مہدی خان تقیثش نمودہ اند - مدیریت گمرک - و دفتر مستوفیت را نیز بقدم مبارک مشرف ساختہ و بہایات دقت اجراءات شان را ملاحظہ فرمودہ اند .

ژاپون

(از شفق سرخ)

در مقابل حوادث چین

حوادث اخیرہ چین بی شک از تحریکات و پروپاگانداہای بولشویکی بوجود آمدہ و از حیث سیاست ژاپون منتهای اہمیت را دارد ، زیرا کہ یگانہ نقل پولتیک در بار تو کیو جلو گیری از ہر گونه نفوذ و تسلط اجنبی ہا در اقصای شرق بودہ علت ظہور جنک روس و ژاپون ہم از همین نقطہ نظر اساسی است . اینک روسیہ دوبارہ در چین مداخلت نفوذ و تسلط خود را برقرار سازد ولی بایک طریقہ و ترتیب جدیدی بخلاف سابق . اگرچہ ہدف مستقیم این تحریکات و انقلابات دولت انگلیس است ولی دولت ژاپون ہم باین و قایع بی اندازہ علاقت مند میباشد .

چیزیکہ ژاپونی ہارا بہ تشویش و اضطراب انداختہ است نہ عملیات خصمانہ روسہا است کہ نسبت بہ انگلیس ہا اتخاذ کردہ اند بلکہ از استقرار نفوذ اجنبی ہا در چین بی اندازہ متوحش و مخالف سیاست دیرینہ در بار تو کیو است . سیاست ژاپون در چین کاملاً بروی منافع و مصالح اساسی دولت مزبور قرار گرفتہ و این منافع و مصالح تا کنون با فواید و منافع دول معظمہ متصادم و متصادف شدہ بود ولی از نتائج پولتیک امروزہ بولشویک ہا منافع سیاسی ژاپون در چین با فواید دول معظمہ با ہم دیگر اصطکاک پیدا کردہ و از جزو حقوق و مصالح طرفین در تحت تہدید واقع شدہ و مقصود زمامداران ساوت روسیہ ہم جز این نبودہ و نیست کہ میانہ ژاپون و انگلیس یا اتا زونی یک رقابت خصمانہ از اثرات انقلاب چین ایجاد نماید و حالہ ہم وضعیات حاضرہ دیپلماسی دول معظمہ در چین موافق مقصود و مرام بولشویکہا بیک جای باریکی رسیدہ است کہ در سر حفظ حقوق و منافع طرفین بین دولت ژاپون از یکطرف و اتا زونی و انگلیس از طرف دیگر رقابت شدیدہ حکمفرما است .

ژاپنی ها کلیه مراکز عملیات نظامی و جنگی بحری و دری روس و آلمان را در اقصای شرق و سواحل چین معدوم و منهدم ساخته و بالصرای اظهار و اعلام میدارند که سیاست آنها هیچوجه باین قبیل عملیات و اقدامات اجازت نخواهد داد در اینصورت چگونه راضی میشود که چین دچار ضعف و ناتوانی شده در تحت نفوذ و تسلط اجانب قرار گیرد

دولت ژاپون بیک علاقه ناپوی در چین دارد که بمراتب از نفوذ سیاسی او مهمتر است آهم عبارت از مسئله و علاقه اقتصادی می باشد .

چنانچه مملکت ژاپون که غالب نقاطش را اراضی و ولکائی تشکیل داده و هر سالی قریب هفتصد هزار نفر بر نفوس و سکنه اش می افزاید بامور فلاحی و زراعتی که بتواند این توده مهمه سکنه ژاپون را تغذیه دهد مساعد نیست و چون ممالک (کوریا) ، (مانچوری) غیر منبت است بدینجهت باین نقاط مهاجرت ژاپونی ها خیلی کم و جزئی بوده و فقط بخود چین و ممالک جنوبی مسافرت و مهاجرت کرده و در آنجا توطن می نمایند و از آنطرف سه نکت محصولات و صادرات ژاپون در چین صرف و استعمال میشود بنا بر این دولت ژاپون تمام مساعی خود را مصروف بر جلو گیری هر گونه نفوذ و تسلط خارجی در چین نموده و بدینجهت ساکت و راضی نخواهد شد که علاقه مهمه سیاسی و اقتصادی او باز بجهت وجه مصالحه دول اجنبیه گردد و بهمین سبب سیاسیون و دیپلماتهای عالم از حدوث و ظهور جنگ شدید و سختی بین دول معظمه بواسطه انقلابات حاضره چین در تشویش و اضطراب میباشد باره از یک جنگ بین ژاپون و اتازونی و بعضی دیگر وقوع محاربه بین روس و انگلیس و بایک جنگ عمومی بامداحه و اشتراك دول مزبور بافرانسه و ایتالی حسس میزنند (سر مقاله وقت)

تحمک انگلستان

روز نامه (تیس) بیک مقاله ا که لرد (میلتر) لیدر حزب امپریالیست قبل از وفات خویش نوشته بوده اخیرا انتشار داده و عقیده امپریالیست معروف مذکور این بوده است که : ملت انگلیس من عندالله حکمفرمای کلیه عالم بالاخره خواهد شد و وظیفه هر انگلیس پیش بردن این سیاست می باشد ، ولی بشرطیکه در مسلک امپریالیزم دارای وحدت نظر و وحدت

عقیده باشد و در صورت مراعات این نکته چه در انگلستان و چه در مستعمرات انگلیسی در عرض بیست سال عموم اهالی امپریالیست شده و تحکیمات انگلیس در کلیه جهان مستقر خواهد شد .

از مفاد مقاله لرد متوقفاً تا بیست سال دیگر انگلیسها بتمام کره ارض حکمفرما شده و شاید اعمال خود را پس از آن توسعه داده به سایر کرات دیگر هم دست درازی نمایند . (محشر)

تجارب توریل های هوایی در انگلستان

نظریه مندرجات جریده دیلی میل مامورین عسکری انگلستان توریل های جدید هوایی ایجاد نموده اند که بواسطه سیستمهای تحت الارضی الکتریک از جوف زمین بیک سرعت تامی بهوا یرتاب شده و هر طیاره را که در فضا نشانه نماید فوراً باو برخورد و منفجر شده طیاره را کاملاً منهدم می سازد و حاله مشغول تجربه کردن توریل های مزبور بوده و تا بیک اندازه در تجارب خویش نایل و موفق بر مراد شده اند (محشر)

از دواج شهزاده خانم ایتالی

باشهزاده المانی

دختر پاد شاه ایتالی بایک شهزاده المانی از دواج نمود نسبت به این از دواج در فرانس اظهار عقائد مختلفه می شود جراند فرانسه بایک نظر عمیق در اطراف این قضیه بحث می کنند . بعضی از جراند می نویسند که این از دواج در نتیجه خواهش ذاتی یا تمایل طبیعی نبوده بلکه در باطن پاره اغراض سیاسی دارد . این عقیده را بیک حقیقت دیگر تأیید می نماید که شهزاده خانم ایتالی تقاضای خواستگاری شهزاده بلجیم و برطانیه را رد کرد و شهزاده المان را به همسری خویش انتخاب نمود . فرانسویها می گویند که ازین انتخاب شهزاده خانم ایتالی شهزاده المان را ظاهر میشود که مشار الیهها نه فقط بایکدیگر المانی محبت دارد بلکه تمام ملت المان را دوست دارد .

آیا ما ازین قضیه این نتیجه گرفته نمی توانیم که از نقطه نظر این شهزاده خانم وقت آن رسیده است که میان مردم حکومت باز بنیان محبت استوار شود . (زمیندار - سول)

مهدردی دول متمدنه امریکا و انگلیس بفرانسه در جنگ مغرب اقصی اول دولت متمدن دنیا امریکا طیاره با هوا بیابان او و مقدار زیادی مواد منفجره و محترقه به مغرب اقصی بازم مهدردی

فرانسه و اسپانیا فرستاده و دولت انگلیس نیز چند فروند کشتی جنگی بساحل آن بلاد فرستاده است که آنها از هوا و اینها از دریا گلوله ریزی بسپاه و مواقع مشتی رفیقین مسلمان بنایند ! ما حسن اقدامات این دول متمدنه را در خرابی بلاد و بر بادی عباد تقدیر می نمائیم ! و در شماره گذشته نوشته و باز تکرار کردیم (چهره نما)

خوار خواجه

شام

توام با سقوط سویدا ، فرانسه ادعا نمود که به درزها شکست فیصله کن داد . اکنون کاریکه مانده بمجور ساختن درزهاست به اطاعت نمودن ، درزها گریخته داخل کوه ها و دره ها شده اند . اگر چه در اینموقع اعتراف نموده بود که در این جبال سوق عسکر نهایت دشوار است لاکن این را هم اظهار داشته بود که ژنرال سرای مطمئن است از اینکه اکثر حصه ملک را تحت اطاعت خود آورده . در این حال خبر میرسد که درزها بر دمشق حمله آوردند و شهر را بغارت بردند . این قضیه موجب تعجب است که درزها چه گونه توانستند که مسافه (۸۰) میل راه را با چنان عجله طی نموده بدور دمشق رسیدند که کسی اوشان راه ندید و خبر نداد . رفع این تحیر و جواب این سوال ، مخصوص قوم اندانهای قشون فرانسه است .

بهر صورت این بیک حقیقت ظاهره است که فرانسویها از ذهنیات و روحیات عربها و تمایلات طبیعی آنان نا آشنا واقع شده اند . فرانسویها ندانسته اند که عربها در موقع دشمنی چه رفتار دارند و در حین محکومیت اطوار آنها چیست ؟ از موقعیکه حکومت شام بدست فرانسه افتاده این ششم مرتبه است که در شام شورش مردم ظهور می کند . (زمیندار - سول)

اول عقرب - جریده (آن) می نویسند که درین ده روز گذشته احوال اطراف شهر دمشق بسیار نازک بود . هيجان مردم در افزونی بود . حیاول و آرزای بیشتر می شد . در علاقه حساسه کوشتر شد که راه آهن را قطع نمایند . حکام فرانسوی اعتراف دارند که هر قدر عسکر مهیا شود کفایت نمیکند . بناه علیه حکومت تقاضای عسکر زیاد نمایند .

بروت - ۲۸ میزان - مخیر تیس از حیف می نویسند که باعث

واقعه دمشق این بود که در هفته گذشته فرانسویها ۲۴ نفر از دمشقها را کشته نعشهای شان را روی میدان برای عبرت ناظرین گذاردند . این قضیه موجب هيجان اهالی گردید و بر علیه فرانسویها به امید رسیدن قشون درزها به معاونت شان قیام نمودند . لاکن قشون درزها بموقع رسیدند . رسیدن آنها بعد از تسلیم شدن رؤساء شهر بود . در اذرع (۴۰۰) نفر فرانسوی را دستگیر نموده اند و آمد و رفت قطار ریل بند شده است .

۳ عقرب - نیز مخیر تیس خبر میدهد که مرده ها را روی میدان ماندن و بر شتر بستن و در شهر گشتاندن و آویختن و بدون کفن یرتاب کردن ، خطای فاحشی بود که فرانسویها مرتکب گردیدند . و همین مسئله باعث غیظ و قیام مردم شهر گردید و در نتیجه (۱۲) نفر از قشون غیر منظم فرانسه بعد از سه روز در خارج شهر مرده یافته شدند . عوام الناس با شورشها شرکت نمودند و بر عسکر فرانسه حمله بردند و بر پولیس غالب آمدند . تیس در بیک مقاله افتتاحیه خود می نویسد این واقعات اسف آور اظهارات مخالفین جنرال سرای را تصدیق نمود که مشار الیه بزرگترین شهر خوشبها و مهم عرب را ویران نمود . تصور این قضیه که بازار تاریخی دمشق بجاک براب گردید بسیار اضطراب انگیز است . شهر دمشق بایسی انقلابات تصادف نموده . لاکن خرابی کنونی این ملکه بلاد طوری است که آثار آن تا زمان دراز موجود خواهد بود .

۳ عقرب - از اطلاعات مختلفه معلوم میشود که به تاریخ ۲۴ و ۲۶ میزان در دمشق بیک منظره مهیبی رخ داد . در خاموش کردن آتش هنگامه فرانسویها چنان عملیات وحشیانه نمودند و مرده ها را در بازار تشهر کردند که آثار آن بر فندان احساسات بشعانی در فرانسویها تا اکنون مانم دارد .

۳ عقرب - جریده مانت می نویسند : اخبار تازه که از شام رسیده است نشان میدهد که اوضاع دمشق نهایت تشویش انگیز است . دمشق که بیک شهر مستحکم است مردم آنجا را تخلیه نموده فرار می کنند . درزها بیکه قبول اطاعت نموده بودند اکنون وعده های خود را فراموش کرده اند . حالت خطرناک است . حکومت بایستی علی الفور توجه کند .

۲ عقرب - مخیر دمشق تیس می نویسند : کوچی سنت بال در نتیجه گلوله بازی فرانسویها تقریباً بکلی ویران شده و عمارات منهدم گردیده . دکانهاییکه به آنطرف و اینطرف بود خراب

و سقفهای آن را ویران نموده اند به (سینه) مقبول نقصان رسیده و (قصر آل اعظم) منهدم و اشیای تاریخی آن نابود گردیده. چند بازار خوشنما و بسیار منزلهای قشنگ خراب شده است چند جای تاریخی هم ویران شده است. منظره افسوسناک این حالت بقید تحریر نمی آید. يك حصه جامع امویه هم خراب شده. در شهر قدیم به شب (۲۳) میزان انعکاس صدای گلوله ها تا آخر دوام داشت. به (۲۴) میزان تینک های فرانسوی با سرعت زیاد بر سر کها رفت و آمد میکرد و بطور مظاهره توپهای آن بهر طرف شلیک می نمود بهمین شب فرانسویها بر آبادیهای وطنیها گلوله باری کردند به (۲۵) میزان عسکر فرانسویها ناگهان از شهر قدیم مراجعت نموده و مردم اجنبی فرانسوی که آنجا سکنی داشتند نیز شهر را گذاشتند بعد ازین تا (۴۸) ساعت شلیک گلوله های شراپنل دوام داشت علاوه ازین طیاره ها هم بم اندازی نمودند و ماشین گنها استعمال شدند. گلوله باری وقتی تعطیل شد که رؤساء شهر اطاعت نمودند با قبول شرائط سنگین تادیه تاوان و تسلیم کردن تفنگهای شان.

عقرب - دوائر بااطلاع عقیده دارند که میدان جنگ ازجیل دروزبه دمشق منتقل می شود. در اینجا دسته جات شور شیبا به بسیار خوبی ترتیب و تنظیم می شوند. گمان می رود که در اینجا با شور شیبا هزارها آدم دیگر که خواهشمند انتقام می باشند شرکت می نمایند.

نامه نگار تیس از حیف خیر می دهد که عساکر فرانسه ازجیل دروزبه دمشق می آیند.

می گویند فرانسویها می توانند در دمشق بزور تونک برجه امنیت قائم کنند. لاکن کلید حل مسئله شام در جیل دروز است. تا وقتیکه مسئله درزها حل نشود هیجان و اضطراب در تمام ولایت کسب انتشار و وسعت می نماید. برای تیشه درزها بیشتر ازین عسکر دیگر لازم است و الا در مملکت امنیت واقف نمی توان نمود و از دست شور شیبا نجات حاصل نخواهد شد.

عقرب - ۲ جہاز جنگی امریکائی که منتظر احکام بودند دیروز به محله تمام از اسکندریه بطرف بیروت روانه شدند.

از اطلاعات دیگر معلوم می شود که فرستادن آلات مهلك و مخرب از اسکندریه به بیروت و ازین گونه دیگر تدابیر احتیاطی گمان نباید کرد که تبعه امریکا در بیروت معروض خطر اند.

عقرب - از اطلاعات وزارت خارجه فرانسه در خصوص حوادث دمشق که مستند به راپور ژنرال سرای است معلوم

می شود که به تاریخ (۲۴) میزان دودسته انقلابیون در (جنگور) و (میدان) داخل شدند و پولیس را مغلوب نمودند. قوماندان فرانسوی حکم بم انداختن داد. بسیاری از بمها به خانه های مردم رعیی افتاد. چون که انقلاب جی ها آنجا جمع شده بودند. به تاریخ (۲۶) میزان انقلابیون اطاعت کردند. در این قضیه از رو بایشیا کسی قتل و زخمی نشد. انقلابیون (۵۰) نفر ارمنی را کشتند. از خود انقلابیون (۳۰۰) نفر تلف شدند. به عمارات تاریخی بازراعت عرپها ضرری رسید.

از اطلاعات ریوتر معلوم می شود که فقدان امنیت در دمشق در تمام ولایت شام شورش ایجاد نمود.

عقرب - بر طبق راپور پاریس از اطلاعات دمشق معلوم می شود که افسران نظامی باشندگان شهر را اطلاع داده اند که تا چند ساعت بر شهر شلیک می شود و این شلیک محض ترسایدن انقلابیون است.

از اطلاعات دمشق معلوم می شود که انقلابیون پل را خراب کرده اند. راه آهن ناسوقه ترمیم شده است.

عقرب - از اطلاعات نیویارک معلوم می شود که راپور حریق مسجون مکاتب و کلیسای امریکائی که بطرف جنوب دمشق واقع اند به رئیس مرکزی مجمع اتفاق ملل رسید است. از همینجا درزها. ارمنی ها و نصرانیهای شام را کشیده بودند. در باب سر برسی (۱۰) هزار اطفال یتیم مردم شام تحت محافظه اداره معاونی بهمین نزدیکی فوری اعلان می شود.

عقرب - ۱۹، ۱۷ اطلاع بغداد مشعر است که حزب ملیون عرپهای موصل بر علیه مبارذمان و ظلمی که در شامات شده احتجاج نمودند و از ملل متمدن عموماً و از مجمع اتفاق ملل خصوصاً خواهش می کنند که با برادران شامی شان در این تکالیف معاونت نمایند.

بر طبق اطلاع بیروت حالت دمشق يك صورت وخیم اختیار نمود. انقلابیون اطراف دمشق را احاطه نموده کوشش می نمایند که شورش متعمر شده و کسب عمومیت نمایند.

حملات انقلابیون روز بروز افزون می شود. و در باب تحزیب عمارات بسیار کوشش دارند. واقعه نگار چنین اظهار عقیده می نماید که اگر فرانسویها پیش از داخل شدن زمستان کامیابی نمایان حاصل نکنند در انصورت فرو نشاندن شورش شامات شمالی و گذران فرانسویها در آن مملکت بسیار دشوار خواهد شد.

انگلستان

لندن - ۲۰ میزان - اتحادیه یکدسته مزدوران. مکتوبی به نام (سرولیم جیسین هکتر) فرستاده بر علیه دستگیر نمودن لیدر های بالشویک بشدت احتجاج نموده اند و اظهار داشته اند که این عملیات بر خلاف روایات و عنقنه های عدالت پروری و انصاف گسری برطانیه است.

عقرب - مستر گنزول عوض ادورد و وزیر زراعت مقرر شد مستر بالدون در طی نطق خود اظهار داشت که این امر برای همه باعث خوشحالی است که برقرار مستر و د به وایسرائی هند، در انگلستان و هندوستان مردم اظهار خوشی کردند.

اعلان شده که ماژور ژنرال سرتامس گریهم فوت گردید. ۱۲ عقرب - دیروز آرنیبل و دبا پادشاه در یکنگم راجع به وایسرائی خویش صحبت کرد. مستر و نولد سکرتر خزانه جات مقرر شد.

در مجلس ضیافت سالانه لارد میور، مستر بالدون اظهار داشت که حکومت در خصوص امنیت داخلی و خارجی کوشش دارد و این گمان او حقیقت دارد که ازین مساعی او عنقریب نتیجه درست گرفته خواهد شد. بعد از آن راجع به هندوستان بیان کرد که لاردرید ننگ عنقریب از همه مسئولیتی که در این مدت بردوش او بود و وظائف خود را با کمال متانت و دانشمندی اجرا داشته فارغ خواهد شد. در خصوص جانشین او هم بقدر می گویم که در دانشمندی و لیاقت برای بجا نمودن کار در خشان وایسرائی هند يك شخص موزون است که ابراز از خدمت نماید.

فرانس

عقرب - قیمت فرانک به سرعت تنزل می کند و حکومت فرانس به تحقیقات عدالتی امر داده.

عقرب - حکومت فرانس قبول نموده که موسیو ایکوسی از طرف روسیه به سمت وزیر مختاری به دربار پاریس مقرر شد. موسیو کراسین از طرف روسیه به سمت وزیر مختاری به لندن خواهد رفت.

عقرب - در خصوص عبور عساکر ترکیه از راه شام (لژرنال) پاریس اطلاع میدهد که نقل و حرکت عساکر ترکیه کاملاً تحت مراقبت گرفته شده که برای اقدامات حربی نباشد.

از اطلاعات پیرس معلوم میشود که (هنری دی

ژوینل) سابق رئیس تحریر اخبار ماتن عوض ژنرال سرای والی عمومی شام مقرر گردیده.

از اطلاعات پاریس معلوم می شود که علائق فرانس و عراق نسبت باول بیشتر نزدیک شده و این حقیقت را امیر فیصل بیشتر از رفیق خود به بغداد نشر نموده است.

عقرب - از اطلاعات پیرس معلوم میشود که کابینه متفق شده بر اینکه جمع آوری پول برای آسایش عمومی دائمی بصورت مالیات بر سرمایه بالای هر نوع سرمایه بدون استثنای جاری کرده می شود.

مراکش

۳۰ میزان - تیس هند تفری می دهد که از یک تاندراف ملایه که در مدرد اشاعه یافته معلوم میشود که امیر عبدالکریم بادو نفر اروپائی و یکدسته از اکابر بزرگان ریف وارد طنجه میشود تا داخل مذاکرات صلحیه شود.

اول عقرب - اخبار ماتن مینویسد که خبر فوق تا اکنون تصدیق نشده است. يك اخبار دیگر فرانسوی مینویسد که نامه نگار او از زبان یک نفر وطنی آنجا خبر میدهد که امیر عبدالکریم يك آدم را نزد قوماندان قشون برای خواهش صلح فرستاده است، میگویند این خبر هم هنوز در وزارت خارجه تصدیق نشده است. (انگلشمن)

عقرب - اطلاع مارسل مظهر است که مارشال پتن دیروز از مرا کورسید و بیان نمود که عبد الکرم کامل محاصره شده است و ازین بعد از طرف او هیچ جای تشویش و اندیشه نماند، و تمام اقدامات پتن با احتیاط رسید و کارها را سپرد مدیرین نمود.

روسیه

حکومت ماسکو. عجائزاً از مسئله کنترانس لوکار نو صرف نظر نموده توجه خود را بچین مبذول داشته. مخبر تیس از ریگا خبر میدهد که در ماسکو برواقتات چین با کمال احتیاط اظهار رای میشود تا بهیچ وجه اسباب عدم رضایت جاپان تولید نشود. چون که جاپان به ماسکو اطلاع داده که او به طرفی خود را اعلان نمود. در صورت اقدام به مخالفت انجام معاهده موجه تاسف خواهد شد.

هند

چندی است که جناب فخری پاشاه وزیر مختار دولت علیه ترکیه برای سیاحت ۲ ماه به هند رفته. در لاهور در (بندر هتل) اقامت اختیار کردند؛ روز سوم عقرب بوقت شام اطاق شان دزدی شد و پول نقد و مقداری زیور که قیمت همه بالغ به دو نیم لکت روبه می شود مفقود گردید پولیس به تفتیش شروع نمود، متصل اطاق اوشان اطاق يك نفر انگلیس بود که (لاک) نام دارد، پولیس اطاق او را تفتیش کرد و مال مسروقه را یافت. انگلیس سارق محکوم به دو سال حبس شد.

طوفان نهایت شلیل

(در خلیج فارس)

۳۰ عقرب - نامه نگار (دیلی گرت) از بوشهر تفراف میدهد که در خلیج فارس يك طوفان شدید برق و باد ظهور نمود. تا جائیکه حافظه انسان بخاطر دارد اینچنین طوفان مدتها گاهی بیشتر ازین ظهور نکرده بود. در نتیجه این طوفان تقریباً هفت هزار آدم هلاک و بیشتر از (۲۰۰) کشتی عرق و تمام جہازاتی که مخصوص مہرورید کشیدن از بحر بودند نابود گردیدند بیشتر اثر این طوفان در بحرین بود. با طوفان بادزنله هم همراه بود و ازین سبب به يك دو جزیره نقصان شدیدی رسید. از اطلاعات اخیرہ معلوم گردید که خبر فوق مبالغه آمیز بوده تلفات نفوس کمتر است.

(ادبیات)

(اعتماد به نفس)

(از)

(جناب مرزا پیرخان صاحب مروی ایرانی امر تسر)

گاری که میکنی زخرد اجتهاد کن
هان از معاش بگذرو فکر معاد کن
دور فلک ز همت خود بر مراد کن
افسرده گئی گذار و دل خویش شاد کن
برزور دست و بازوی خود اعتماد کن
دایم زمائنه رام تو باشد کجا مدار
هرگز دوار جرخ نماند بیک قرار

امروز نیست بخت اگر باتو ساز کار
فردا شوی به شاهد مقصود همکار
برزور دست و بازوی خود اعتماد کن
ای یا دراز ساخته کویچه شباب
بانی فریب خورده رخشانی سراب
زنهار اگر ز خضر کنی التجای آب
در خون بفلط و زنده کی جلودان بیاب
برزور دست و بازی خود اعتماد کن
بنیان بدست همت زور قضا بود
لاریب این مقوله درست و مجاب بود
گر آن نگاه مهر بما آشنا بود
لطف ازل بهانه دفع بلا بود
برزور دست و بازوی خود اعتماد کن
بیضا نصیحتی بتو گوئیم گوشدار
عالم تعلم عرصه جنک است هوشدار
از نیش زن نه پهر خدا چشم نوش دار
خود را به بزم گاه صفا گر محوش دار
برزور دست و بازی خود اعتماد کن
(زمیندار)

متنوعه

(بایسکل هوای)

برلن ۲۸ میزان - يك خير تلگرافی تیس هند مشر است که در نتیجه مساعی برای رسیدن از سطح مرتفع (رهونین) به کوه (ویر کرپ) يك بایسکل هواپما ایجاد شده و متخصصین علوم طبیعی مشغول تجربه آن می باشند. دا کتر برسمین که برای بهوارفتن يك ماشین ایجاد نموده بود برای این بایسکل بالهامبازد و در ساختن آن هم کامیاب شده است. این بالها بایک بایسکل مضبوط وصل میشود و بایسکل بتوسط آن بهوامیرود. تا اکنون موفق شده اند که بایسکل تابندگی (۶۰) فت پرواز میکند. در این پرواز از قوت بالهای خود بیشتر کار نمیگیرد. قطر بالهای این ماشین (۲۰) فت و سطح آن (۱۶) فت صورت بالهای آن مثل بالهای شب پرک جرمی است دا کتر برسمین که موجود این ماشین است یقین دارد که این ماشین را به حد يك بازماند یا آله ورزش بسازد.

(زمیندار)

در مطبعه ریاست شرکت رفیق طبع گردیده.